

Innovationsafdelingen d.24 /2 - 2012

Vedr.: Den kommende kontanthjælpsreform – forslag om ændring af ungedydelsen

Den Sociale Retshjælp ønsker hermed at bidrage til debatten i forbindelse med forhandlingerne om den nye kontanthjælpsreform. Den Sociale Retshjælp er en socialøkonomisk organisation, der yder en gratis helhedsorienteret juridisk og økonomisk rådgivning for socialt udsatte borgere i hele landet. Mange af disse er på overførselsindkomst, hvorfor vi har opbygget et indgående praksiskendskab til de udfordringer, som borgerne står overfor i relation til at blive selvforsørgende.

DSR har bl.a. bemærket, at en afskaffelse af ungedydelsen tilsyneladende ikke er på dagsordenen i den politiske debat. Dette undrer os, eftersom de lave fattigdomsydelser som fx starthjælpen og loftet over kontanthjælpen blev afskaffet i december 2011 med begrundelsen, at disse skabte fattigdom og yderlig eksklusion, og kun i meget ringe grad skabte øget beskæftigelse¹. Ifølge DSR's erfaringer og relevant forskning gør det samme sig imidlertid gældende i relation til ungedydelsen, idet at:

- Ungeydelsens formål er, at give arbejdsmarkeds- og uddannelsesparate unge et incitament til at starte i enten job eller uddannelse. Kun ca. 1/3 af kontanthjælpsmodtagere under 25 år vurderes imidlertid at være arbejdsmarkedsparate (matchgruppe 1). **De resterende 2/3, som ikke er arbejdsmarkeds- eller uddannelsesparate, fastholdes således på den lave ydelse uden erklæret formål².** En stikprøveundersøgelse foretaget af Beskæftigelsesministeriet, har desuden vist, at 73 procent af alle kontanthjælpsmodtagere under 30 år kun har en folkeskoleuddannelse, og at det står værst til for gruppen af unge under 25 år³. **Der synes således at være grundlag for at antage, at langt størstedelen af de 19-24-årige kontanthjælpsmodtagere er på offentlig forsørgelse, fordi de generelt er socialt dårligt stillet.**
- Satsen for starthjælp for udeboende under 25 år i 2011 var 5367kr./mdr. mens satsen for kontanthjælp for unge under 25 år nedsættes til 5662 kr./mdr. efter de første seks måneder (indtil da er satsen 6660 kr./mdr.). 55 procent af de unge kontanthjælpsmodtagere som ikke vurderes at være arbejdsmarkeds- eller uddannelsesparate, har været på kontanthjælp i over et år, 15 procent i over 3 år. **Således er denne gruppe af unge på kontanthjælp henvist til at leve for næsten samme ydelse som startehjælpen, der som skrevet, blev afskaffet grundet dens marginaliserende effekt.**
- Unge med sindslidelser, hvis diagnose falder udenfor de nævnte i aktivloven §25 stk 2 nr. 2, er ikke berettiget til forhøjet ydelse. **Dette medfører, at nogle unge fx med diagnosen OCD eller autisme, eller hvis diagnose ikke er stillet, ikke tildeles forhøjet ydelse på trods af, at deres funktionsevne er væsentlig nedsat.**

¹ Politiken 2011: <http://politiken.dk/politik/ECE1486189/stolt-minister-nu-er-starthjaelpen-afskaffet/>

² Arbejdsmarkedsstyrelsen 2011: <http://bm.dk/Tal%20og%20tendenser/Ugens%20tema/Arkiv/2011/Uge%2041.aspx>

³ Beskæftigelsesministeriet 2011: <http://bm.dk/Tal%20og%20tendenser/Ugens%20tema/Arkiv/2011/Uge%2050.aspx>

- Hjemløseoptællingen for 2011 viser, at **antallet af især hjemløse unge mellem 18 og 24 år er stigende, og at 36 procent af disse angiver økonomiske problemer som en væsentlig årsag. Ungeydelsen har således sandsynligvis også en negativ effekt på antallet af hjemløse unge.**
- Fageksperter på feltet for arbejde med udsatte unge påpeger at ydelsen for de 19-24-årige er så utilstrækkelig, at **de unge ofte ikke ser anden udvej end at sætte sig i uhensigtsmæssig gæld eller begå kriminalitet for at få tilværelsen til at hænge sammen. Dette medfører, at de hverken er motiverede eller har overskud til at engagere sig i de muligheder for opkvalificering, behandling eller selvudvikling, som de tilbydes fra det offentlige⁴.** Dette er også et billede som Den Sociale Retshjælp ser dagligt i vores arbejde med netop denne gruppe af borgere.

Således modvirker ungeydelsen, at de unge i matchgruppe 2 og 3, som udgør 2/3 af alle kontanthjælpsmodtagere under 25 år, bliver uafhængige af offentlig forsørgelse. Det skal understreges, at DSR generelt bakker op om initiativer, som højner beskæftigelsen blandt unge, og at det store politiske fokus på problematikken anerkendes. Det kan imidlertid være vanskeligt at få øje på gevinsten i relation til ungeydelsen, for den enkelte udsatte unge såvel som for samfundet. Det er gang på gang blevet bevist, at økonomiske straf løsninger ikke er midlet, når målet er at støtte og motivere udsatte grupper til at blive selvforsørgende. Derimod har flere fageksperter på området for socialt udsatte udtalt, at en håndholdt indsats er afgørende for mange unge i relation til at overkomme de forhold, som fastlåser dem i offentlig forsørgelse. Vi mener derfor, at det virker paradoksalt, at de argumenter der var årsagen til, at fattigdomsydelserne blev afskaffet, ikke også er gældende for ungeydelsen. Ungeydelsen er en ydelse, der ligesom fx starthjælpen gjorde, giver modtagerne et så spinkelt økonomisk livsgrundlag, at det har konsekvenser for modtagernes muligheder for at blive bidragsyder i samfundet. Argumentet om at en lav ydelse skulle give incitament til at komme i arbejde, må også siges at være paradoksalt, når 2/3 af de unge på kontanthjælp, er vurderet til ikke at være arbejdsmarkedsparate. Indsatsen må derfor lægges et andet sted – at hjælpe de unge med at blive klar til at komme ud på arbejdsmarkedet, men uden at de i mellemtiden lever i fattigdom. Dét, at de lever på en så lav ydelse, *har* en negativ påvirkning på deres sociale problemer, hvilket bestemt ikke fordrer til, at de bliver arbejdsmarkedsparate.

DSR foreslår derfor, at ungeydelsen afskaffes, så kontanthjælpsmodtagere under 25 år modtager samme ydelse som gruppen på over 25 år, og at der samtidig i højere grad satses på at få de unge integreret på arbejdsmarkedet.

---

⁴ Socialrådgiveren 2010: <http://www.socialrdg.dk/Default.aspx?ID=4259>